

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinin Böyük qayıdışa dair

MUNDƏRICAT

1. Xülasə.....	5
2. Qlobal trendlər.....	5
3. Ərazilərin bərpası və yenidən qurulması üzrə mövcud vəziyyət.....	6
4. Hədəf göstəriciləri.....	7
5. Dövlət proqramının məqsədləri.....	7
6. Dövlət proqramının prioritet istiqamətləri.....	9
7. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri.....	11
8. Dövlət proqramının maliyyələşmə mənbələri.....	12
9. Hədəflərin monitorinqi və krasiyin qiymətləndirilməsi.....	12
10. Dövlət proqramına dair Tədbirlər planı.....	12

AKRONİMLƏR VƏ İXTİSARLAR

AAVDA	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
ANAMA	Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi
"ADY" QSC	"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
AHIK	Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası
AMEA	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
AQTA	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi
AQPUDK	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi
ARPXN	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliyi
ASK	Azərbaycan Respublikası Səhmkarlar (İşğət-ötərənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası
"Azməsutesərrüfat" ASC	Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"Azərənerji" ASC	"Azərənerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"Azəristiktechizat" ASC	"Azəristiktechizat" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"Azərişik" ASC	"Azərişik" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"Azərsu" ASC	"Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
"AZAL" QSC	"Azərbaycan Hava Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
"AzerGold" QSC	"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
BPr	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu

BTİX	Qarabağ İqtisadi Rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmət və "Şərqi Zəngəzur İqtisadi Rayonunda 1 sayılı Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti"
DGK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
DİN	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi
DTA	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi
DTX	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti
DOST	Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi
DSX	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
DŞAQ	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi
EN	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
ETN	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi
ETSN	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
ƏSMN	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
ƏMA	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi
FİN	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi
GİN	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi
GF	Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu
XİN	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi
İKZF	Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu
İN	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
İTSDA	İbərli Tibbi Sığortaya üzrə Dövlət Agentliyi
KTN	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
QMİDK	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi
MAİ	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi
MB	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
MdN	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi

MİH	Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları
MİDA	Azərbaycan Respublikasının Mənzil İsaatı Dövlət Agentliyi
MN	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi
RİNN	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyi
SN	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi
SOCAR	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
ŞSDQİ	Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi
"Təmir Şəhər" ASC	"Təmir Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
VXSİDA	Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiya üzrə Dövlət Agentliyi
YİH	Yerli icra hakimiyyəti orqanları

1. Xülasə

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri Azərbaycan Respublikasına qarşı növbəti hərbi təcridatı törətmişdir. Bu təcridata cavab olaraq başlanılan 44 gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının tarixi qələbəsi ilə başa çatmış və işğal olunmuş ərazilər rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edilmişdir. Ötuz il yaxın müddət ərzində Azərbaycan Respublikasının güclənməsi naminə aparılan uezəğönrən xarici siyasətini və görülməsi sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilmişdir. Bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı" (bundan sonra – Dövlət Proqramı) hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilmişdir. Bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı" (bundan sonra – Dövlət Proqramı) hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilmişdir. Bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı" (bundan sonra – Dövlət Proqramı) hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmalı bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyəti, nail olunanlı hədəflərini məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və görülən sistemli işlərin məntəqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və dayanıqlı inkişafın, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsinə.

I Dövlət Proqramı

Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 19 aprel tarixli 2594 nömrəli Sərəncamı ilə su ehtiyatlarından səmərəli istifadə üçün Komissiyaya işğaldan azad edilmiş ərazilərin su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə su təsərrüfatı obyektlərinin tikintisi, yenidən qurulması, bərpa, içməli su və suvarma suyu təchizatı, habelə yağış sularının idarə olunması ilə bağlı tədbirlərin əlaqələndirilməsinin Əlaqələndirmə Qərargahı ilə birlikdə təmin edilməsi tapşırılmışdır.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə müvəqqəti xüsusi idarəetmənin təşkil məqsədilə inzibati ərazi bölgüsünə uyğun olaraq, hər rayon üzrə xüsusi idarəetməni həyata keçirən müvəqqəti komendantlıqlar və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri formalaşdırılmışdır. Bununla yanaşı, işğaldan azad edilmiş ərazilərin zəngin iqtisadi potensialından, təbii sərvoetlərindən və geniş turizm imkanlarından səmərəli istifadə etməkə onların bərabər inkişafının təmini və bu istiqamədə bütün işlərin vahid qurum əsasında aparılması üçün ölkənin iqtisadi rayonları üzrə bölgüsünə yenidən baxılmış. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 iyul tarixli 1386 nömrəli Fərmanı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları yaradılmışdır.

3.2. Təhlükəsizlik
İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa və sonrakı mərhələlərdə dayanıqlı inkişafına nail olunması üçün ən önəmli strateji istiqamətlərdən biri bölgənin minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi vasitəsilə əhalinin, infrastruktur və istehsal obyektlərinin, kənd təsərrüfatı təyinatlı ərazilərin, həmçinin strateji əhəmiyyətli tikililərin və binaların təhlükəsizliyinin təmin edilməsidir.

3.3. İnfrastruktur
İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa, dayanıqlı inkişafının və əhalinin yüksək həyat səviyyəsinin təmin olunması üçün zəruri infrastrukturun yaradılması xüsusi önəmə malikdir.

2020-ci ilin noyabr ayından etibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hava limanlarının, avtomobil və dəmir yollarının tikintisi işlərinə başlanılmış, qısa zaman ərzində bölgədəki müxtəlif yaşayış məntəqələrinin arasında, eləcə də bu məntəqələr ölkənin digər şəhər və rayonları ilə birlişdirən neqliyyat infrastrukturunu formalaşdırmaqda başlanmışdır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə enerji infrastrukturunun qurulması və regionun enerji, o cümlədən bərpa olunan enerji potensialından səmərəli istifadə çərçivəsində əhalinin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması və layiqli həyat şəraitinin yaradılması üçün elektrik, su, qaz, istilik təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin qurulması istiqamətində sistemli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Eyni zamanda, ərazilərdə zəruri rabitə infrastrukturunu qurumaqla bu sahədə xidmətlər – mobil rabitə, radio-televiziya yayımı, xüsusi radiatorabıt, internet, poçt və s. təşkil edilmişdir. Hazırda şəbəkə və xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində intensiv işlər davam etdirilir.

4. Hədəf göstəricilər

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər aşağıdakı hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək həyata keçiriləcəkdir:

Şəkil 1. Hədəf göstəriciləri

İNFRASTRUKTUR	İQTİSADİYYATIN YENİDƏN QURULMASI
Ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi və təhlükəsizliyinin təmin olunması	Yeni investisiyaların cəlb olunması ilə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılması
Ərazilərdə şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və bərpa üçün olçatan, etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastrukturda təminatın həyata keçirilməsi	Sahibkarlıq, o cümlədən kiçik və orta sahibkarlıq inkişafının təmin edilməsi
Neqliyyat-yol, rabitə, su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturunun yenidən qurulması	Yeni torpaq sahələrinin kənd təsərrüfatı dövryyəsinə cəlb olunması
Məhsuldar ərzaq istehsalı sistemləri təmin edilməklə dayanıqlı kənd təsərrüfatı təcrübələrinin təbliği	Əkin sahələrinin və heyvandarlıq təsərrüfatlarının müasir, müasir suvarma infrastrukturunun formalaşdırılması
Yerli iqtisadi potensialın gücləndirilməsi və təsərrüfat dövryyəsinə cəlb olunması	Məhsuldar ərzaq istehsalı sistemləri təmin edilməklə dayanıqlı kənd təsərrüfatı təcrübələrinin təbliği
Ərazilərin davamlı və tarazlı sosial-iqtisadi inkişafına nail olunması	Yerli iqtisadi potensialın gücləndirilməsi və təsərrüfat dövryyəsinə cəlb olunması
Turizm sektorunun inkişafı	Ərazilərin davamlı və tarazlı sosial-iqtisadi inkişafına nail olunması
SOSIAL İNKİŞAF	ƏTRAF MÜHİTİN TARAZLI İNKİŞAFI
Dayanıqlı inkişafın təmin olunması və yaşayış üçün şərait yaradılması	Ətraf mühitin mühafizəsinin təmin olunması
Əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, o cümlədən həssas əhali qruplarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi	Təbii ehtiyatlardan effektiv istifadə
Təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin qabaqcıl standartlara uyğun təmin olunması	Bərpa olunan enerji mənbələrinin istifadəsinin genişləndirilməsi
	"Ağıllı şəhər", "Ağıllı kənd" və "Yaşıl enerji zonası" konsepsiya-larının tətbiqinin təşviqi
Ölkədə mənzil fondunun həcminin artırılması	
Əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması	
Sosial xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

Dövlət Proqramının əsas məqsədləri "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər"də işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışla bağlı təsbit olunmuş 2 məqsəd:

1. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşması;
2. Ərazilərin iqtisadi fəallığına reinteqrasiyası çərçivəsində müəyyən edilmişdir;
3. Məqsədlər aşağıdakılardır: I. Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışı və dövlət idarəetməsinin təşkil etmək; II. Şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və dayanıqlı infrastrukturla təminatının həyata keçirmək; III. Müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılmasını təmin etmək; IV. Ərazilərdə məskunlaşmaq əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi; V. Əhalinin məşğulluq imkanlarının artırmaq; VI. Sosial xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və elçatənliyi təmin etmək; VII. Dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı təmin etmək; VIII. Sahibkarlıq mühitinin əlvərləşdirilməsi artırmaq və biznes fəallılıyının inkişafına dəstək vermək; IX. Ərazilərin kənd təsərrüfatı potensialından səmərəli istifadə olunması üçün müasir suvarma infrastrukturunu formalaşdırmaq; X. Dayanıqlı və müntəzeqli kənd təsərrüfatı təcrübələrinin təbliği etmək; XI. Təbii ehtiyatları və sosial-iqtisadi potensialı təsərrüfat dövryyəsinə cəlb etmək; XII. Turizm sektorunun perspektiv inkişaf imkanlarından effektiv istifadəyə nail olmaq; XIII. Ətraf mühitin etibarlı mühafizəsini və ekoloji təhlükəsizliyini təmin etmək; XIV. Təbii resurslardan səmərəli və effektiv istifadə etmək; XV. "Ağıllı şəhər", "Ağıllı kənd" və "Yaşıl enerji zonası" konsepsiya-larının tətbiqini təşviq etmək.
4. Bu məqsədlərə nail olmaq üçün Dövlət Proqramı çərçivəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışa bağlı təsbit olunmuş strateji istiqamətlər üzrə aşağıdakı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

- 5.1. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasının təmin edilməsi istiqamətində
 - 5.1.1. müəyyən edilmiş fəallıyyət planlarına uyğun olaraq, yaşayış məntəqələrində təhlükəsiz yaşayışın təmin edilməsi;
 - 5.1.2. ərazilər üzrə dövlət sərhədinin etibarlı müdafiəsinin təmin olunması;
 - 5.1.3. yüksək standartlara cavab verən yaşayış məntəqələrinin, o cümlədən "Ağıllı şəhər" və "Ağıllı kənd" konsepsiya-larında yeni müasir şəhərlərin və kəndlərin salınması ilə əhalinin layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi;
 - 5.1.4. işğaldan azad edilmiş ərazilərin etibarlı su, elektrik, qaz, istilik təminatının həyata keçirilməsi ilə bağlı zəruri layihələrin icrası;
 - 5.1.5. bərpa olunan enerji mənbələrinin istifadəyə əsaslanan "yaşıl" texnologiyaların tətbiqi ilə "yaşıl enerji" zonasının yaradılması;
 - 5.1.6. yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə müasir rabitə, o cümlədən telekommunikasiya və poçt şəbəkələrinin qurulması;
 - 5.1.7. qabaqcıl standartlara uyğun təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin yaradılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi, onların əlçatanlığının təmin edilməsi;
 - 5.1.8. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məşğulluq imkanlarının artırılması;
 - 5.1.9. insan kapitalının inkişaf etdirilməsi;
 - 5.1.10. ərazilərdə sosial dəstək mexanizmlərinin geniş tətbiqi.
- 5.2. Ərazilərin iqtisadi fəallığına reinteqrasiyası istiqamətində
 - 5.2.1. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hər bir rayonun ixtisaslaşma sahəsinə uyğun olaraq inkişafının təmin edilməsi;
 - 5.2.2. iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin genişləndirilməsi və sənaye potensialının gücləndirilməsi;
 - 5.2.3. kənd təsərrüfatının müxtəlif sektorları üzrə inkişafının stimullaşdırılması;
 - 5.2.4. ərazilərin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi məqsədilə yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin, daxili və xarici investitorların cəlb edilməsi üçün həvəsləndirmə və güzəştlər nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş iqtisadi modellərin tətbiqi, bank, sığorta və maliyyə xidmətlərinin geniş imkanlarının genişləndirilməsi;
 - 5.2.5. özəl investisiya-ların cəlb edilməsi və dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığının təmin edilməsi istiqamətində stimullaşdırıcı addımlar atılması;
 - 5.2.6. müxtəlif turizm növlərinin inkişafının dəstəklənməsi;
 - 5.2.7. bərpa işlərinin həyata keçirilməsi zamanı ətraf mühitin təhlükəsizliyinin təmin olunması.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

- 6.1. Əsaslandırma
Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün nəticələrindən aradan qaldırılması, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpa, region əhalinin geri qayıdışının təmin edilməsi, əhalinin rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi və son nəticədə ölkəmizin tarazlı və dayanıqlı inkişafına nail olunması məqsədilə əlvərləşli mühitin yaradılması Dövlət Proqramının ümumi qayəsini təşkil edir.
- 6.2. Görüləcək tədbirlər və gözlənilən nəticələr
Dövlət Proqramının məqsəd və vəzifələrinə uyğun əsas prioritet istiqamətlər aşağıdakılardan ibarətdir:
6.2.1. Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkil
İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpa və yenidən qurulması istiqamətində əsas prioritetlərdən birini ilk növbədə ərazilərin minalardan və digər hərbi sursatdan təmizlənməsi və bu sahədə humanitar minatəmizləmə fəallığı üçün mövcud potensialın mərhələli şəkildə artırılması təşkil edir.
Minatəmizləmə fəallığına dair təsdiq edilmiş illik tədbirlər planına uyğun olaraq, munaçiqəsinə təsirinə məruz qalmış ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, həmçinin onların daşınması və zişərəşdirilməsi, minaların və partlamamış hərbi sursatın təsirinə məruz qalmış ərazilərin neqərlənməsi, müvafiq xərçələrənlər tartibi və elektron məlumat bazasına daxil edilməsi, eləcə də xərçələrənlər şəhər və rayon mərkəzlərində yerləşdirilməsi qeyd olunan istiqamədə atılacaq zəruri addımlardır.

Bu prioritetin həyata keçirilməsi üzrə mühüm istiqamət işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədinin mühafizəsi və müdafiəsinin, eləcə də polis nəzarətinin təşkil, habelə mümkün təhdidlərin qarşısının alınmasıdır.

Qeyd olunan məqsədlərə çatmaq üçün həyata keçiriləcək tədbirlərə yanaşı, müvafiq sahələrdə dövlət idarəetməsinin təşkil və institutional inkişafı da təmin edilməcəkdir.
6.2.2. Ərazilərdə şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və infrastrukturuna təminat
İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bütün yenidənqurma, bərpa və şəhərsalma işləri qabaqcıl urbanizasiya modellərinin tətbiqi ilə, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək şəhərsalma prinsipləri və normalarına uyğun həyata keçiriləcəkdir. Şəhərsalma tədbirləri çərçivəsində texnoloji, demografik və ekoloji şərtlərin təsiri altında dünyada dəyişən global şəhər planlaşdırma tendensiyalarına nəzərə alınmalıdır. Bu tendensiyaların adaptiv tətbiqi yaşayış məntəqələrində iqtisadi möhsuldarlığın artımına, həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə və dayanıqlılıqın möhkəmlənməsinə əlavə stimuldar edəcəkdir.

Dövlət Proqramı çərçivəsində, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə insan kapitalının inkişafı sahəsində sosial xidmətlər şabəkəsinin (səhiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət və idman, məktəblər və məktəblərdə uşaq-tərbiyə müəssisələrinin qurulması və digər icmaya xidmətlərin təşkil) yaradılması və maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, bölgədə məskunlaşacaq əhalinin keyfiyyətli səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təmin edilməsi, mədəniyyət və idman obyektlərinin bərpa və yenidən qurulması, məşğulluq imkanlarının artırılması məqsədilə fəal özüntü-məşğulluq proqramlarının həyata keçirilməsi və reabilitasiya müəssisələrinin qurulması planlaşdırılır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə yerləşən tarixi abidələrin bərpa və qorunması işinin təşkil, abidələrin inventarlaşdırılması, pasportlaşdırılması, mühafizə zonalarının müəyyən edilməsi qarşısında duran əsas vəzifələrdəndir.

Məskunlaşacaq əhalinin məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi üçün məşğulluqyönümlü iqtisadi inkişaf siyasətinin davam etdirilməsi, əmək bazarının formalaşdırılması sahəsində institutional strukturun təkmilləşdirilməsi və aktiv məşğulluq tədbirlərinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi əsas vəzifələr sırasındadır.

Dövlət Proqramının məqsədlərinə uyğun olaraq, ərazilərdə məskunlaşacaq əhalinin üçün layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi istiqamətində yaşayış məntəqələrində müxtəlif dövlət xidmətlərinə ("ASAN" xidmət və DOST mərkəzləri və s.) universal çıxış təmin edilməcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının gündən azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı

Əvvəli 11-ci sahə.

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa Dair I Dövlət Proqramı"nın Tədbirlər Planı

Sıra No	Tədbirin adı	İcra müddəti	Əsas icraçı qurum	Digər icraçıları	Nəticə göstəriciləri			
					İkinci mərhələ	Yekun nəticələr		
Prioritet istiqamət 1. Ərazilərin təhlükəsiz və qaydının təminatı, təhlükəsizlik və dövlət idarəetməsinin təşkili								
Fəaliyyət istiqaməti 1.1. Ərazilərin minalardan və partlamaların hərbi sursatından təmizlənməsi, ərazilər üzərində sərbəst hərəkət, təhlükəsizlik və dövlət idarəetməsinin təşkili								
1.1.1	Ərazilərin minalardan, partlamaların hərbi sursatından, tənqid edilən partlayıcı maddələrdən və digər partlayıcı qabiliyyətlərə malik maddələrdən təmizlənməsi	2022-2026	ANAMA	DN, MN, FN, DDX	215 min ha ərazinin minalardan təmizlənməsi	Ümumikəmi 280 min ha ərazinin minalardan təmizlənməsi		
1.1.2	Müvafiq ərazilərdə dövlət sərhədlərini bərpa etmək	İcra edilib	DSX			Müvafiq ərazilərdə hərbi hissələr fəaliyyətə başlayıblar		
1.1.3	Dövlət sərhədlərini müdafiə etməklə yanaşı ərazilərdə hərbi hissələrin (sahə bələdiyyələri) maddi-texniki təminatının gücləndirilməsi	2022-2024	DSX			Müvafiq sahədə tədbirlərni həyata keçirilməsi		
1.1.4	Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədlərini bərpa etmək məqsədilə qaydının təminatı və fəaliyyətinin təşkili	2022-2025	DSK	DSX, AGTA		Müvafiq sahədə təhlükəsizlik təminatının fəaliyyətə başlanması		
1.1.5	Füzuli və Zəngilan bölgələrində Hava Limanlarında və digər ərazilərdə dövlət sərhədlərini bərpa etmək	İcra edilib	DSX			Müvafiq ərazilərdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin buraxılış məntəqələri yaradılmışdır		
1.1.6	Azərbaycan Silahlı Qüvvələri üçün müvafiq infrastrukturun yaradılması	2022-2028	MN	DSQK		Hərbi gənclərinin təhsili	Hərbi infrastrukturun inkişafı	
1.1.7	Ərazilər üzərində yerləşən hərbi infrastrukturun yaradılması	2022-2028	FHN	DSQK, YH, ARPN		Müvafiq infrastrukturun yaradılması	İnfrasturukturun yaradılması üçün layihələndirmə və sənəd işləməsinin aparılması	
1.1.8	İstədiyi ərazi və sahələrdə "Təhlükəsiz sığınacaq" xidmətinin təşkili	2023-2025	DN			Müvafiq xidmətin təşkili	Müvafiq sahədə təhlükəsizlik təminatının təminatı	
1.1.9	DİN-in davam etdirilən işi infrastrukturun yaradılması	2022-2025	DN	DSQK		Müvafiq infrastrukturun yaradılması	Müvafiq infrastrukturun yaradılması	
1.1.10	DTX-nin fəaliyyət məntəqələrini yaradılması və infrastrukturunun təminatı	2022-2024	DTX			Müvafiq sahədə təhlükəsizlik təminatının təminatı	Müvafiq sahədə təhlükəsizlik təminatının təminatı	
1.1.11	Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti, habelə məhkəmə hakimiyyəti, o cümlədən prokuraturanın orqanlarının fəaliyyətini təmin etmək və zərurət olduqda, ərazilərin bəzi hissələrində təhlükəsizlik təminatının təminatı	2023-2025	Əsas icraçı qurum	DSQK, MİH, YH, ARPN, BTK, BPH		Müvafiq sahədə təhlükəsizlik təminatının təminatı	Zərurət olduğu halda təhlükəsizlik təminatının təminatı	
Prioritet istiqamət 2. Ərazilərdə şəxslər, qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı və infrastrukturunun təminatı								
Fəaliyyət istiqaməti 2.1. Yaşayış məntəqələri üzrə ərazi planlaşdırma sənədinin (ümumi, bağ və məhsul sənədləri və şəxsiyyət sənədlərini) hazırlanması								
2.1.1	Hər bir rayon üzrə yaşayış məntəqələrinin salınacağı ərazilər və onları əhatə edən infrastrukturun (yol və ya digər əsas infrastruktur) planlaşdırılması	2022-2025	İN	ETSN, DSQK, KTN, QMKDK		Ərazilərin ətrafında yerləşən əsas infrastrukturun planlaşdırılması	180 xaritada hazırlanması	210 xaritada hazırlanması
2.1.2	Ərazilərdə infrastruktur obyektinin inkişaf etdirilməsi	İcra edilib	İN			Ərazilərdə infrastruktur obyektinin inkişaf etdirilməsi	Ümumikəmi 14 min dəniz metr ətrafında (12,2 min dəniz metr və 1,8 min dəniz metr obyekt) gələcək inkişafı üçün təminatın təminatı	
2.1.3	Nəqliyyat əsasını təşkil edən ümumi planın hazırlanması	İcra edilib	DSQK			Ümumi planın hazırlanması		
2.1.4	Şəhərlər və kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı	2022-2024	DSQK	ARPN, BTK		Bağ və məhsul sənədlərini hazırlamaq		
2.1.5	Ərazi planlaşdırma sənədinin hazırlanması	İcra edilib	DSQK	ARPN, BTK		Ərazi planlaşdırma sənədinin hazırlanması		
2.1.6	Qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı	2022-2026	DSQK	ARPN, BTK		Şəhərlər və kənd yaşayış məntəqələrinin inkişafı		
2.1.7	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin pənahsəma əsaslandırılmasının hazırlanması	İcra edilib	DSQK			Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin pənahsəma əsaslandırılmasının hazırlanması		
2.1.8	Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin sərhədlərini göstərilməsi	2022-2026	ETSN	İN, DSQK, KTN, QMKDK		Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin sərhədlərini göstərilməsi		
Fəaliyyət istiqaməti 2.2. Yaşayış məntəqələrində yaşayış sahələrinin (çoxmənzil binalar və fərdi evlər) və sosial icmaları obyektinin inkişafı, davamlı yaşayış məntəqələrinin yaradılması								
2.2.1	Yaşayış məntəqələrində çoxmənzil binalar və fərdi evlərin inkişafı	2022-2028	Sifariş təqdimatçı	BTK, DSQK, MDA, QMKDK, SSOQI		Comançilik binaları və fərdi evlərin inkişafı		
2.2.2	Zəngilan rayonunda 360 yerləşdirilən "Ağalı kənd" tikintisi	İcra edilib	KTN			Comançilik binaları və fərdi evlərin inkişafı		
2.2.3	Şəhərlər və qəsəbələrə baxaraq, meşə parklarının, peyzəndərin, parkların, meşə bələdiyyələrinin, mərkəzi meydanların, bəzi mərkəzlərin və digər sosial-ictimai obyektlərin inkişafı	2022-2028	BTK, SSOQI	DSQK, YH, ARPN, BTK		Şəhərlər və qəsəbələrə baxaraq, meşə parklarının, peyzəndərin, parkların, meşə bələdiyyələrinin, mərkəzi meydanların, bəzi mərkəzlərin və digər sosial-ictimai obyektlərin inkişafı		
2.2.4	Ərazi planlaşdırma sənədinin üzgün layihələndirilməsi	2022-2028	ETSN	DSQK, YH, ARPN, BTK		Ərazi planlaşdırma sənədinin üzgün layihələndirilməsi		
2.2.5	Yaşayış məntəqələrində davamlı yaşayış məntəqələrinin yaradılması	2022-2028	ETSN	DSQK, YH, ARPN, BTK		Yaşayış məntəqələrində davamlı yaşayış məntəqələrinin yaradılması		
2.2.6	Yaşayış məntəqələrinin davamlı yaşayış məntəqələrinin yaradılması	2022-2028	BTK, SSOQI	DSQK, YH, ARPN, BTK		Yaşayış məntəqələrində davamlı yaşayış məntəqələrinin yaradılması		
Fəaliyyət istiqaməti 2.3. Yaşayış məntəqələrinin kommunal (elektrik enerjisi, qaz, istilik və istis su, yemək su təminatı, tullantı sularının axdırılması və təmizlənməsi) və rabitə xidmətləri ilə təminatı								
2.3.1	Elektrik təchizatı təminatının qurulması	2022-2026	"Azəriqaz" ASC	BTK, EN, İN, "Azəriqaz" ASC, DSQK, YH, ARPN, SSOQI		Ərazi planlaşdırma sənədinin üzgün layihələndirilməsi		
2.3.2	Ağdam rayonunda EVX	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Ağdam rayonunda EVX		
2.3.3	Füzuli rayonunda EVX	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Füzuli rayonunda EVX		
2.3.4	Cəbrayıl rayonunda olan dövlət obyektlərinin enerji təchizatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Cəbrayıl rayonunda olan dövlət obyektlərinin enerji təchizatı		
2.3.5	Şuşa şəhərinin və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təminatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Şuşa şəhərinin və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təminatı		
2.3.6	Tərtər rayonunu, Suqovuşun qəsəbəsini və ətraf ərazilərinin enerji təchizatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Tərtər rayonunu, Suqovuşun qəsəbəsini və ətraf ərazilərinin enerji təchizatı		
2.3.7	Zəngilan rayonunu və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təminatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Zəngilan rayonunu və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təminatı		
2.3.8	Qubadlı və Zəngilan rayonlarının elektrik enerjisi təchizatının təminatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Qubadlı və Zəngilan rayonlarının elektrik enerjisi təchizatının təminatı		
2.3.9	Xocavənd rayonunu əhatə edən planlaşdırma kompleksinin enerji təchizatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Xocavənd rayonunu əhatə edən planlaşdırma kompleksinin enerji təchizatı		
2.3.10	Kəlbəcər rayonunda hərbi hissələrinin enerji təminatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Kəlbəcər rayonunda hərbi hissələrinin enerji təminatı		
2.3.11	Laçın rayonunu əhatə edən dövlət obyektlərinin enerji təchizatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Laçın rayonunu əhatə edən dövlət obyektlərinin enerji təchizatı		
2.3.12	Qaz təchizatı məqsədilə paylayıcı şəbəkələrin qurulması	2022-2028	SOCAR	BTK, EN, İN, FHN, DSQK, YH, ARPN, SSOQI		Qaz təchizatı məqsədilə paylayıcı şəbəkələrin qurulması		
2.3.13	İstilik və isti su təchizatı şəbəkələrinin qurulması	2022-2026	BTK, SSOQI	DSQK, SOCAR, EN, FHN, YH, ARPN, SSOQI		İstilik və isti su təchizatı şəbəkələrinin qurulması		
2.3.14	Şuşa şəhərinə müvafiq binaların istilik və isti su ilə təminatı	İcra edilib	"Azəriqaz" ASC			Şuşa şəhərinə müvafiq binaların istilik və isti su ilə təminatı		
2.3.15	İcmalı su təchizatı, tullantı sularının axdırılması və təmizlənməsi, yemək sularının istis su ilə təminatı	2022-2028	"Azəriqaz" ASC	BTK, EN, İN, FHN, DSQK, YH, ARPN, SSOQI		İcmalı su təchizatı, tullantı sularının axdırılması və təmizlənməsi, yemək sularının istis su ilə təminatı		
2.3.16	Rəhbət xidmətlərinin (telefon, internet, multimedia) təchizatı	2022-2028	RINN	BTK, DSQK, YH, ARPN, SSOQI		Rəhbət xidmətlərinin (telefon, internet, multimedia) təchizatı		
2.3.17	Şuşa şəhərinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təminatı	İcra edilib	RINN			Şuşa şəhərinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təminatı		
2.3.18	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təminatı	İcra edilib	RINN			Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təminatı		
Fəaliyyət istiqaməti 2.4. Yaşayış məntəqələrində məhsul tədarüklərinin qurulması								
2.4.1	Ərazilərin geri qayıdışı əhatə edən məhsul tədarüklərinin qurulması	2022-2028	ETN	DSQK, YH, ARPN, SSOQI		Ərazilərin geri qayıdışı əhatə edən məhsul tədarüklərinin qurulması		
2.4.2	Tərtər rayonunun Suqovuşun kəndində 144 pənahsəma yerləşdirilməsi	İcra edilib	ETN			Tərtər rayonunun Suqovuşun kəndində 144 pənahsəma yerləşdirilməsi		
2.4.3	İn qırılan tədarüklərin məhsul və peşə təhlükəsizliyinin təminatı	2022-2028	ETN	YH, ARPN		İn qırılan tədarüklərin məhsul və peşə təhlükəsizliyinin təminatı		
2.4.4	Ərazilərdə olunan müvafiq ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini təmin etmək	2022-2028	ETN	KTN, DSQK, MİH, YH, ARPN		Ərazilərdə olunan müvafiq ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini təmin etmək		
2.4.5	Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı	2022-2028	ETN	DSQK, BÖDSM, KTN, DTA		Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı		
2.4.6	Nüfuzlu xarici təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini təmin etmək	2022-2028	ETN	İN, AMEA, XİN		Nüfuzlu xarici təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini təmin etmək		
2.4.7	Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı	2022-2028	ETN	RINN, İN		Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı		
2.4.8	Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı	2022-2028	ETN	DSQK, EN, YH, ARPN		Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının təminatı		
2.4.9	Regional tibbi təchizatı müəssisələrinin inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, EN, YH, ARPN		Regional tibbi təchizatı müəssisələrinin inkişafı		
Fəaliyyət istiqaməti 2.5. Yaşayış məntəqələrində əlçatan və keyfiyyətli tibb xidmətləri infrastrukturunun qurulması								
2.5.1	Qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı və tibb xidmətləri	2023-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı və tibb xidmətləri		
2.5.2	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində və Xocavənd rayonunun Hadıf qəsəbəsində tibb xidmətlərinin inkişafı	İcra edilib	TOBİB	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində və Xocavənd rayonunun Hadıf qəsəbəsində tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.3	Qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı və tibb xidmətləri	2022-2028	ITSDA	DSQK, SN, YH, ARPN		Qəsbə və kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı və tibb xidmətləri		
2.5.4	Zəngilan, Ağdam rayonlarında və Hadıf qəsəbəsində (çoxmənzil və fərdi evlər) tibb xidmətlərinin inkişafı	İcra edilib	ITSDA	DSQK, YH, ARPN		Zəngilan, Ağdam rayonlarında və Hadıf qəsəbəsində (çoxmənzil və fərdi evlər) tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.5	Rayon Mərkəzi Xəstəxanalarının (RXX) inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Rayon Mərkəzi Xəstəxanalarının (RXX) inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.6	Oğtuz və Epidermologiya Mərkəzlərinin (OEM) inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Oğtuz və Epidermologiya Mərkəzlərinin (OEM) inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		

2.5.7	Psixiatriya xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2024-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Psixiatriya xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.8	Orkoloqiyə xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2024-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Orkoloqiyə xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.9	Vərəm əleyhinə xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2024-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Vərəm əleyhinə xəstəxanasının inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.10	Təcili tibbi yardım stansiyalarının (TTYS) inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		TTYS-lərin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.11	Regional Perinat Mərkəzlərinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2024-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Regional Perinat Mərkəzlərinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.12	Mərkəzi Tibb Ekspertiza və Patoloji Anatomiya (MTEPAB) rayon şöbələrinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		MTEPAB-ın rayon şöbələrinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.13	Regional Xüsusi Təhlükəli İnfeksiyalar Nazirlik Mərkəzinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Regional Xüsusi Təhlükəli İnfeksiyalar Nazirlik Mərkəzinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.14	QİÇS-ə Mübarizə Mərkəzinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		QİÇS-ə Mübarizə Mərkəzinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.15	Narkoloq dispanserin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Narkoloq dispanserin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.16	Hərbi hospitalların inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	MN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN		Hərbi hospitalların inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.17	Ərazilərdə pənahsəma yerləşdirilməsi, o cümlədən kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, İTSDA, YH, ARPN, SSOQI		Ərazilərdə pənahsəma yerləşdirilməsi, o cümlədən kənd yaşayış məntəqələrində tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.18	Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı	2023-2028	SN	DSQK, YH, ARPN		Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin inkişafı və tibb xidmətlərinin inkişafı		
2.5.19	Sanatoriya və diqər qaydın inkişafı	2022-2028	SN	DSQK, SN, YH, ARPN, BTK, BPH		Sanatoriya və diqər qaydın inkişafı		
Fəaliyyət istiqaməti 2.6. Yaşayış məntəqələrində idman, sağlamlıq və mədəni-mədəniyyət xidmətləri infrastrukturunun qurulması								
2.6.1	Olimpiya idman kompleksinin inkişafı	2024-2028	GIN	DSQK, YH, ARPN		Olimpiya idman kompleksinin inkişafı		
2.6.2	Gənclər evlərinin inkişafı	2024-2028	GIN	DSQK, YH, ARPN		Gənclər evlərinin inkişafı		
2.6.3	Universal idman zalının (şəxsiyyətli və kollektiv idman) inkişafı	2023-2028	GIN	DSQK, YH, ARPN		Universal idman zalının (şəxsiyyətli və kollektiv idman) inkişafı		
2.6.4	"İmarət" stadionunun (futbol məktəbi "Qarabağ" futbol klubu üçün köməklilik inkişafı) inkişafı	2023-2028	GIN	DSQK, YH, ARPN		"İmarət" stadionunun inkişafı (futbol məktəbi "Qarabağ" futbol klubu üçün köməklilik inkişafı) inkişafı		
Fəaliyyət istiqaməti 2.7. Yaşayış məntəqələrində mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi və mədəni irs obyektlərinin bərpa								
2.7.1	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2026	MAN	XİN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.2	"Yağ" festivalının təşkilatının bərpa edilməsi	2022-2028	MAN			"Yağ" festivalının təşkilatının bərpa edilməsi		
2.7.3	Xarəbət festivalının təşkilatının bərpa edilməsi	2022-2028	MAN			Xarəbət festivalının təşkilatının bərpa edilməsi		
2.7.4	Təminat və ya qəsbə dağıdılmış muzeylərin inkişafı	2022-2028	MAN	DSQK, MAI		Təminat və ya qəsbə dağıdılmış muzeylərin inkişafı		
2.7.5	İşğal və Zəfər muzeylərinin kompleksinin yaradılması	2022-2028	MAN	DSQK, ARPN		İşğal və Zəfər muzeylərinin kompleksinin yaradılması		
2.7.6	Tarix və mədəniyyət abidələrinin, eləcə də digər tarixi və mədəniyyət abidələrinin bərpa edilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, AMEA		Tarix və mədəniyyət abidələrinin, eləcə də digər tarixi və mədəniyyət abidələrinin bərpa edilməsi		
2.7.7	Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərinin tədarükü	İcra edilib	MAN			Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərinin tədarükü		
2.7.8	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, MAI		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.9	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.10	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.11	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.12	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.13	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
2.7.14	Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi	2022-2028	MAN	DSQK, DTA, BTK, YH, ARPN		Mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi		
Fəaliyyət istiqaməti 2.8. Yaşayış məntəqələrində dövlət xidmətlərinin ("ASAN xidmət", DOST mərkəzləri və s.) inkişafı								
2.8.1	"ASAN xidmət" mərkəzlərinin yaradılması	2022-2028	VXSIDA	DSQK, SSOQI, ARPN		"ASAN xidmət" mərkəzlərinin yaradılması		
2.8.2	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "ASAN xidmət" fəaliyyətinin təminatı	İcra edilib						

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Programı

Əvvəlki 12-ci səh.

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Contains details for various infrastructure and social projects in liberated territories.

Fəaliyyət istiqaməti 4.2. Ərazilərin yüksək gərginlikli elektrik enerjisi ilə təchizatı üçün ötürücü şəbəkənin qurulması

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on high-voltage power transmission line projects.

Fəaliyyət istiqaməti 4.3. Ərazilərin su təchizatı magistral sisteminin qurulması

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on water supply infrastructure projects.

Fəaliyyət istiqaməti 4.4. Ərazilərin qaz təchizatı üçün magistral şəbəkənin qurulması

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on gas supply infrastructure projects.

Fəaliyyət istiqaməti 4.5. Ərazilərdə telekommunikasiya və poçt xidmətləri infrastrukturunun qurulması

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on telecommunications and postal infrastructure projects.

Prioritet istiqamət 5. Dəyənliq məskunlaşma üçün ərazilərin iqtisadiyyatının yerli və xarici dövr zəncirini inteqrasiyası

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on economic development and investment projects.

Fəaliyyət istiqaməti 5.2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mexanizmlərin (bazaryönü maliyyələmə, məsləhət, logistika, aqroservis infrastrukturunu və s.) yaradılması

Table with 6 columns: ID, Sahar və digər yaşayış məntəqələrində vəziyyət, Tarix, Rəhbərlik, Məqsəd, Nəticə. Focuses on business development and service infrastructure projects.

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı

Əvvəli 13-cü səh.

Fəaliyyət istiqaməti 5.3. Məsئüllüğü artıran sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviq edilməsi						
5.3.1.	Ərazilərdə kəmməl və materialların ıxcalı ilə bağlı gömrük və vergi güzəştlərinin tətbiq olunacağı fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	2022-2023	IN	DGK	Fəaliyyət istiqamətlərinə dair müvafiq təkliflər hazırlanması	Müvafiq fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi
5.3.2.	Ərazilərdə resursların emal sənayesinin və xidmət infrastrukturunun yaradılmasına yöndəlməsi üçün vergi, sosial sığorta və digər güzəştlər müəyyən olunması	2022-2023	IN	ƏƏSMN, DTA, DGK	Müvafiq sahədə güzəştlərin tətbiqinə dair təkliflər hazırlanması	Ərazilərdə emal sənayesi və xidmət infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi
5.3.3.	Gənclərin, qadınların və ailəli olan şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyətinə cəlb olunasının dəstəklənməsi	2022-2026	IN	ƏƏSMN, QMKDK, KTN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyətinin davamlı inkişaf etdirilməsi və əhatəsinin genişləndirilməsi
5.3.4.	Ərazilərdə kracəyönümlü məhsul istehsalının və aracının təşviqi	2022-2026	IN	KTN	Beynəlxalq təcürəbin və bazarların araşdırılması	Təkliflər hazırlanması və müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi
5.3.5.	KOB-ların fəaliyyətinə dəstək infrastrukturunun yaradılması	2022-2026	IN	ASK	Dəstək infrastrukturuna dair təkliflər hazırlanması	6 KOB dostu ofisinin (Xocavənd, Şuşa, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Zəngilan) və 1 KOB evinin (Şuşa) yaradılması
7.	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində KOB dostunun fəaliyyətinin təmini	icra edilib	IN			Zəngilan rayonu Ağalı kəndində KOB dostu fəaliyyətə başlamışdır
5.3.6.	Turizm resurslarının qiymətləndirilməsi	icra edilib	DTA	IN, YH	Turizm resurslarının qiymətləndirilməsi məqsədilə layihə təkliflərinin hazırlanması	Rayonlar və region üzrə diaqnostik hesabatların hazırlanması
5.3.7.	Turizm əhəmiyyətli rayonlar üzrə turizm inkişaf konsepsiyalarının hazırlanması	2022-2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Müvafiq rayon (şəhər) üzrə turizmin inkişaf konsepsiyasının hazırlanması	Ən azı 3 rayon (şəhər) üzrə turizm inkişaf konsepsiyası sənədinin hazırlanması
5.3.8.	Turizm əhəmiyyətli ərazilərdə (yerlərdə) turizm əlaqəli infrastrukturunun yaradılması	2022-2026	DTA	IN, DŞAK, YH	Konsepsiyaya, layihə-smetə sənədlərinin hazırlanması və təsdiq edilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq müvafiq infrastrukturun qurulması
9.	Təklifi və yenidən qurulması başa çatmış turizm obyektlərinin istifadəyə verilməsi	icra edilib	DTA			2021-ci ildə Şuşada "Xarıbülbül" və "Qarabağ" otelləri istifadəyə verilməmişdir. 2022-ci ildə Ağdam şəhərində "City Hotel Ağdam" mehəmxanalarının, Şuşada "Shusha Boutique Hotel-in" və "Otel və Konfrans Mərkəzi"nin təməli qoyulmuşdur
5.3.9.	Turizm və rekreasiya zonalının yaradılması	2022-2026	DTA	IN, DŞAK, ETSN, ANAMA, YH, AHİK	Potensial turizm və rekreasiya zonalı ərazilərinin müəyyən edilməsi	Ən azı 2 turizm əhəmiyyətli ərazidə turizm və rekreasiya zonalının inkişaf planlarının təsdiq edilməsi, ən azı 2 turizm və rekreasiya zonalının inkişaf planlarının təsdiq edilməsi
5.3.10.	Turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi	2022-2026	DTA	MƏN, DİN, MN, FHN, YH, ETSN, VXSIDA	Turizm məhsullarının inkişafına dair təkliflər hazırlanması	Dövr ərzində ən azı 5 turizm məhsulunun turistlərə təqdim edilməsi
5.3.11.	Turizm əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi	2022-2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Turizm tədbirlərinə dair təkliflər hazırlanması	Dövr ərzində ən azı 5 turizm əhəmiyyətli tədbir keçirilməsi
5.3.12.	Turizm sənayesi subyektlərinə təlimlərin keçirilməsi	2023-2026	DTA	ŞSDQI, ARPXN, ƏƏSMN, IN	Təlimlər üçün hədəf qrupların, mövzu istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	Turizm sənayesi subyektlərinə təlimlərin keçirilməsi
5.3.13.	İşğaldan azad olmuş ərazilərdə turizm imkanları ilə bağlı marketing və kommunikasiya tədbirlərinin görülməsi	2022-2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Marketing və icimai məlumatlandırma məzmununun hazırlanması	Marketing və icimai məlumatlandırma tədbirlərinin görülməsi
5.3.14.	"ABAD GUEST Karabakh" layihəsinin həyata keçirilməsi	2023-2026	VXSIDA	IN, QMKDK, DTA, YH	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Geriləyən ərazilər arasında qonaq evi biznesi ilə məşğul olmaq potensialı olanları müəyyən edilməsi və 6 qonaq evinin tikintisinin həyata keçirilməsi
5.3.15.	Təbii resursların (yataqların) qiymətli dövrüyyəyə cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2022-2026	IN	ETSN, ARPXN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Qaşqayçay, Elibəydağ və Ağdüzdağ filiz yataqlarının işlənməsi, tikinti materiallarının istehsalı üçün xammalların həsiləti və emalı, İstisuda (Kəlbəcər) termal mənbələrinin istifadəyə dair layihələrin həyata keçirilməsi
Fəaliyyət istiqaməti 5.4. Geriləyən əhəlinin məşğulluğunun və sosial müdafiəsinin təmin edilməsi sahəsində əlavə mexanizmlərin tətbiqi						
5.4.1.	İqtisadiyyatın tələbatına uyğun qısamüddətli ictisəsərtirilmə təhsil proqramlarının təşkil	2022-2026	ETN	ƏƏSMN, IN	Geriləyən əhəli arasında ictisəsərtirilmə təhsilinin tətbiqinə dair layihələrin hazırlanması	1000 nəfərin qısamüddətli ictisəsərtirilmə, 5000 nəfərin isə qısamüddətli təlim proqramlarına cəlb edilməsi
5.4.2.	İctisəsəli mətəxəssislərin ərazilərdə emək fəaliyyətinə cəlb olunasının stimullaşdırılması	2022-2026	ƏƏSMN		Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	İctisəsəli mətəxəssislərin işğaldan azad olmuş ərazilərə cəlb edilməsi üzrə layihələrin həyata keçirilməsi
Prioritet istiqamət 6. Ərazilərdə ekoloji mühitin yaxşılaşdırılması və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi						
Fəaliyyət istiqaməti 6.1. Ərazilərdə radioloji və radioekoloji qiymətləndirmələrin aparılması, hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin qurulması						
6.1.1.	Radioloji və radioekoloji tətqiqatların aparılması	2022-2026	FHN	RINN, ETSN, ETN	Tətqiqat planlarının hazırlanması	64 dövlət əhəmiyyətli obyekt, 155 icimai su mənbəyinin radioloji tətqiqat edilməsi, ərazilərdə radiasiya təhlükəsizliyinin müəyyənəşdirilməsi
6.1.2.	Hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin bərpası	2021-2026	ETSN	RINN, FHN, KTN, "Azmetəbasarrufat" ASC	Avtomat stansiyaların quraşdırılacağı yerlərin müəyyən edilməsi, alınacaq cihaz və avadanlığın texniki təşviqlərinin hazırlanması və həyata keçirilməsi	1 dast aeroloji stansiya, 1 dast dopler hava radarı, 16 dast avtomat hidroloji stansiya, 9 dast avtomat meteoroloji stansiyaların quraşdırılması
1.	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi ərazisində avtomat aqrometeoroloji stansiyaların quraşdırılması	icra edilib	ETSN			Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində 1 ədəd avtomat aqrometeoroloji stansiya quraşdırılaraq işə salınmışdır
2.	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi məqsədilə avtomat hidroloji stansiyaların quraşdırılması	icra edilib	ETSN			Yerüstü su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi məqsədilə 10 çay (Arax, Başaçay, Oxçuçay, Həkeriçay, Bərguşadçay, Zabuxçay, Tutluçay, Tərtərçay, Kəndəlməçay, Qarqarçay) üzərində 11 ədəd avtomat hidroloji stansiya quraşdırılmışdır
6.1.3.	Qarabağ Regional Hidrometeorologiya Mərkəzinin tikintisi	2023-2024	ETSN	DŞAK	Füzuli rayonunda Mərkəzin binasının yerinin müəyyən edilməsi və tikintisinin layihələndirilməsi	Mərkəzin, həmçinin stansiyaların fəaliyyət göstərməsi və regionda müasir tələblərə uyğun hidrometeoroloji xidmətlərin təşkil olunması
Fəaliyyət istiqaməti 6.2. Ərazilərdə xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin infrastrukturunu təmizləmə						
6.2.1.	"Qarabağın təbii ehtiyatları atlası"nın hazırlanması	2022-2023	ETSN	IN, ETN	Təbii ehtiyatların siyahılaşdırılması	Təbii ehtiyatların ikinci elektron xəritəsinin hazırlanması və atlasın tərtib edilməsi
6.2.2.	Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ictisədəli rayonları üzrə rəqsəmsəl tematik xəritələrin hazırlanması	2022-2023	ETSN	IN, RINN, KTN, ETN	Xəritələrin ikinci layihəsinin hazırlanması və aidyyəti qurumlarla razılaşdırılması	Xəritələrin məzmununa uyğun olaraq məlumatların toplanması, sistullaşdırılması və müvafiq elektron bazaya daxil edilməsi; Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ictisədəli rayonları üzrə tematik xəritələrin nəşri
6.2.3.	Yeni xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin yaradılması, mövcud sahələrin genişləndirilməsi və ya statuslarının dəyişdirilməsi	2023-2026	ETSN	IN, YH, ETN	Yeni xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin yaradılması potensialının müəyyənəşdirilməsi məqsədilə monitorinqlərin həyata keçirilməsi, mövcud xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin statuslarının dəyişdirilməsi imkanlarının araşdırılması	Xüsusi mühafizə olunan təbii ərazilərin genişləndirilməsi məqsədilə işlərin yekunlaşdırılması
6.2.4.	Bəşirçay Dövlət Təbii Qoruğunda infrastrukturunun yaradılması	2022-2023	ETSN	YH, ETN	Qoruğun inzibati binasının layihələndirilməsi	Qoruğun inzibati binasının tikintisi və istifadəyə verilməsi
Fəaliyyət istiqaməti 6.3. Ərazilərdə meşə fondunun, flora və faunalarının bərpası						
6.3.1.	Meşə fondunun inventarlaşdırılması və qiymətləndirilməsi	2022-2026	ETSN	RINN, ETN	Ərazinin 3D görüntüsünün əldə edilməsi, təsərrüfatxəli sahələrin ayrılması	Meşə təsərrüfatının keçmiş fəaliyyətinin, meşələrdən istifadənin qiymətləndirilməsi
6.3.2.	Məhv edilmiş meşə sahələrinin bərpası və artırılması	2022-2026	ETSN	ANAMA, ETN, YH	Müəyyənəşdirilmiş ərazilərin nişanlanması və digər aidyyəti qurumların görülməsi	1 150 ha meşə əkili və meşə səpini işlərinin aparılması
6.3.3.	"Azərbaycan – Türkiyə Beynəlxalq Meşəçilik Təlim Mərkəzi"nin, "Ağıllı Təşviqlə Təsərrüfatı"nın və "Dostluq meşəsi"nin yaradılması	2022-2024	ETSN	IN, KTN, ETN	Cəbrayıl rayonunda müasir tipli infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Ərazinin bərpasında lazım olan əkin materialı tələbatının ödənilməsi və yerli meşəçi mətəxəssislərə ictisəsəli üzrə təlimlər keçirilməsi, meşəçilik sahəsində müasir, qapalı kök sistemli tingilərin, toxum gen bankının yaradılması, meşə əkinləri və landşaft arxitekturası üçün tingilərin yetəşdirilməsi
6.3.4.	Fauna növlərinin reintroduksiyası layihələrinin həyata keçirilməsi	2023-2025	ETSN	ETN	Reintroduksiya ediləcək heyvan növlərinin müəyyənəşdirilməsi, reintroduksiya ediləcək heyvan növlərinin adaptasiya prosesi üçün hazırlıq işlərinin görülməsi, adaptasiya dövrü keçmiş heyvanların seçilmiş ərazilərə buraxılması	
Fəaliyyət istiqaməti 6.4. Ərazilərdə enerji səmərəli və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi						
6.4.1.	Bərpa olunan enerji mənbələrinin potensialının ölçülməsi	2022-2024	EN	RINN, "Azenerji" ASC, ETN	Ərazilərin müvafiq sahədə enerji potensialına dair məlumatların müəyyən edilməsi	
6.4.2.	Bərpa olunan enerji mənbələrinin (hidroenerji, gəlmə emək enerji və biogen enerji), hidrogen texnologiyasından, enerjinin saxlanması və hidroakümülyasiya tədbirlərindən istifadə perspektivlərinin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi	2023-2025	EN	ETSN, KTN, "Azmetəbasarrufat" ASC, ETN	Müvafiq sahədə qiymətləndirmə işlərinin təşkilinə dair təkliflər hazırlanması	Aparılmış qiymətləndirmələrin nəticələrinə dair ikinci, araşdırma və yekun hesabatların təqdim edilməsi
6.4.3.	Günəş və külək elektrik stansiyalarının tikilməsi	2022-2026	EN	"Azenerji" ASC	Müvafiq stansiyaların tikintisinin layihələndirilməsi və zəruri işlərə başlanılması	BP şirkəti ilə Zəngilan/Cəbrayıl zonasında 240 MVt gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisinin həyata keçirilməsi. Laçın və ya Kəlbəcər rayonlarında ümumi gücü təqribən 400 MVt olan külək elektrik stansiyasının özəl investisiyaya hesabına tikintisi
6.4.4.	Yararsız hala salınmış kiçik su elektrik stansiyalarının (KSES) bərpası	2022-2025	"Azenerji" ASC, özəl investitorlar	EN, IN, ETSN	Müvafiq stansiyaların fəaliyyətinin bərpası üçün təkliflər hazırlanması	23 ədəd KSES-in fəaliyyətinin təmin edilməsi
1.	8 MVt gücündə "Güləbird" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
2.	4,8 MVt gücündə "Suqovuşan-1" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
3.	3,0 MVt gücündə "Suqovuşan-2" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
4.	4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
5.	6,3 MVt gücündə "Qəmliçay" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
6.	8,3 MVt gücündə "Çıraç-1" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
7.	3,6 MVt gücündə "Çıraç-2" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
8.	5,3 MVt gücündə "Soyuqbulaq" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
9.	3,4 MVt gücündə "Meydan" SES	icra edilib	"Azenerji" ASC			Müvafiq SES bərpa edilmişdir
6.4.5.	Hidroenerji potensialından istifadə istiqamətində KSES-lərin bərpası və yeni KSES-lərin tikintisinə özəl investisiyanın cəlb edilməsi	2022-2026	IN	EN, "Azenerji" ASC, "Azəriçay" ASC	Bərpası və tikintisi aparılacaq KSES-lərin müəyyən edilməsi və layihələndirilməsi	Müəyyən edilmiş KSES-lərin fəaliyyətinin təmin edilməsi
6.4.6.	Yeni KSES-lərin tikintisi	2022-2026	"Azenerji" ASC, özəl investitorlar	EN, IN, ETSN	KSES-lərin layihələndirilməsi və tikintisi	28 ədəd KSES-in tikintisi
6.4.7.	Su elektrik stansiyalarının tikintisi	2022-2025	"Azenerji" ASC	EN, ETSN	100 MVt gücündə Xudafərin SES-in və 40 MVt gücündə "Qız Qalası" SES-in tikintisinin başa çatdırılması	
6.4.8.	Yaşıl texnologiyaların tətbiqi üzrə pilot layihələrin həyata keçirilməsi	2022-2023	EN	aidyyəti qurumlar	Pilot layihələrin həyata keçirilməsi sahələrin müəyyən edilməsi	Pilot layihələrin həyata keçirilməsi
6.4.9.	Yaşıl Enerji Zonası Nümayiş Pavilyonunun yaradılması	2023-2024	EN	aidyyəti qurumlar	Ərazinin seçilməsi və layihənin hazırlanması, layihənin razılaşdırılması	Müvafiq pavilyonun tikintisi
6.4.10.	Məskunlaşma zamanı enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi istiqamətində təkliflərin hazırlanması	2022-2024	EN	DŞAK, IN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Təkliflərin təqdim edilməsi və qəbul olunması
6.4.11.	Bərpa olunan enerji mənbələri hesabına istehsal olunan elektrik enerjinin şəbəkəyə inteqrasiyası üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	2022-2026	"Azenerji" ASC	"Azəriçay" ASC, EN, IN	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Tədbirlərin müəyyən edilməsi və həyata keçirilməsi
6.4.12.	Optimal istilik və isti su təchizatı sistemlərinin seçilməsi və müvafiq infrastrukturun qurulması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması və təqdim edilməsi	2022-2023	"Azəriçay" ASC, EN, IN, DŞAK	EN, IN, DŞAK	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Təkliflərin hazırlanması və təqdim edilməsi
6.4.13.	Təklifi enerji səmərəliliyi tələblərinin müəyyən edilməsi	2022-2023	DŞAK	EN, FHN	Enerji səmərəliliyi tələblərinin müəyyən edilməsi	Enerji səmərəliliyi tələblərinin razılaşdırılması və təsdiqi
6.4.14.	Enerji istehsal edən və enerji istehlakına təsir edən cihazların, avadanlığın və materialların seçimi zamanı enerji səmərəliliyinin nəzərə alınması üçün təkliflər hazırlanması	2022-2024	EN	IN, FHN, DŞAK	Araşdırılmalı apanılması	Təkliflərin hazırlanması və təqdim edilməsi
6.4.15.	İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi məqsədilə tədbirlərin təşviqi	2022-2026	EN	aidyyəti qurumlar	Enerji səmərəliliyinin təmin edilməsinə dair təkliflərin hazırlanması	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi
6.4.16.	Dəmətləşdirilmiş enerji sistemlərinin quraşdırılması üzrə tələblərin müəyyən edilməsi	2022-2023	DŞAK	EN, IN, FHN, "Azəriçay" ASC	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi
6.4.17.	Küçə və yolların işıqlandırılmasında enerji səmərəli "yaşıl" texnologiyaların tətbiqinə dair tələblərin müəyyən edilməsi	2022-2023	DŞAK	EN, IN, AAAYDA, "Azəriçay" ASC, YH	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi
6.4.18.	Təklifi qurğularında enerji səmərəli "yaşıl" texnologiyaların tətbiqinə dair tələblərin müəyyən edilməsi	2022-2023	DŞAK	EN, IN, AAAYDA, "Azəriçay" ASC	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi
6.4.19.	Nəqliyyat vasitələri üçün elektrik doldurma məntəqələrinin quraşdırılmasının dəstəklənməsi	2022-2026	IN	EN, RINN, SOCAR, "Azenerji" ASC, "Azəriçay" ASC	Məntəqələrin quraşdırılmasına dair layihələrin hazırlanması	Müvafiq sahədə layihələrin həyata keçirilməsi
6.4.20.	Ərazilərdə "yaşıl" texnologiyalar üzrə istehsal və xidmət sahələrinin yaradılmasının dəstəklənməsi	2022-2026	IN	EN	Potensial sahələrin və həyata keçiriləcək layihələrin müəyyən edilməsi	Müvafiq sahədə layihələrin həyata keçirilməsi
6.4.21.	Ərazilərdə enerjидən istifadə zamanı güzəştli tariflərinin tətbiqinə dair təkliflərin hazırlanması və təsdiq edilməsi	2022-2024	IN	EN	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Təkliflərin hazırlanması və təsdiqi
Fəaliyyət istiqaməti 6.5. Ərazilərdə bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üçün müasir infrastrukturunun yaradılması						
6.5.1.	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə müvafiq infrastrukturunun yaradılması	2022-2026	"Təmiz Şəhər" ASC	IN, ETSN, YH	Müvəqqəti poliqon yerlərinin müəyyən edilməsi	Məskunlaşmanın aparılma mərhələsinə uyğun olaraq tullantıların idarə edilməsinin təşkil
1.	Zəngilan, Xocalı (Şuşa şəhəri üçün), Füzuli, Ağdam, Tartar, Qubadlı, Cəbrayıl, Kəlbəcər və Laçın rayonları üzrə 9 poliqon ərazisinin müəyyən edilməsi	icra edilib	"Təmiz Şəhər" ASC			Ərazilərdə təhlükəsiz bərk tullantı poliqonlarının zəruri infrastrukturunu təmin olunması
6.5.2.	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə uzunmüddətli strategiyaların hazırlanması və stratejiyaya uyğun olaraq tullantıların idarə edilməsinin beynəlxalq norma və standartlara uyğun təşkil ilə əlaqədar infrastrukturunun yaradılması	2023-2026	"Təmiz Şəhər" ASC	ETSN, IN, DŞAK, YH, ARPXN	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə uzunmüddətli strategiyaların hazırlanması və təsdiq edilməsi	Müvafiq sahədə mərhələli şəkildə infrastrukturunun yaradılması
Tullantıların idarə edilməsinin beynəlxalq norma və standartlara uyğun təşkil						

Qeyd: Ərazi planlaşdırma sənədlərinin təsdiqindən sonra tədbirlər üzrə nəticə indikatorlarında dəyişiklik oluna bilər.